

ISSN 1727-060X (Print)
ISSN 2664-3162 (Online)

TÜRKÖLOGIA TÜRKÖLOJİ

№ 4 (108), 2021

Қазан-қараша-желтоқсан / Ekim-Kasım-Aralık

Журнал ҚР Инвестициялар және даму министрлігі
Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінің мерзімді баспасөз басылымы
және ақпараттық агенттігінде тіркелген.

Куәлік № 55-97-Ж 18.ІІ.2005 ж. Халықаралық рецензияланатын журнал.

Индекстер: ROOTINDEXING, Academic Resource Index ResearchBib, Directory of
Research Journal Indexing, ASOS

Dergi, Kazakistan Cumhuriyeti Yatırımlar ve Kalkınma Bakanlığı İletişim, Enformasyon
ve Bilgi Komitesi'nin süreli yayın ve haber ajansında

55-97-J 18.02.2005 numaraya kayıtlıdır. Uluslararası hakemli bir dergidir.

Tarama index: ROOTINDEXING, Academic Resource Index ResearchBib, Directory
of Research Journal Indexing, ASOS

Шығарылымның сарапшылары

Ф.ғ.к., доц. Ж. Әбдіғалпазова (Қазақстан), ф.ғ.к. Г. Сәулембек (Қазақстан), док. А. Зөхре (Қазақстан), док. доц. Е. Аян (Түркия), док. Б. Берхем Ажар (Түркия), PhD М. Исаев (Қазақстан), док. доц. С.Йылдырым (Түркия), PhD Е. Алашбаев (Қазақстан), ф.ғ.к., доц. Ж. Исаева (Қазақстан), М.Йорылмаз Кахве (Қазақстан), док. Х.Йылдыз (Түркия), док. А.Өзтүрк (Қазақстан), док. К.Семиз (Қазақстан), док. О.Кабадайы (Түркия), PhD Н.Джунаева (Қазақстан), док. Й.Өзкая (Түркия), т.ғ.д., проф. Х. Түреңн, док. доц. Ө.Аксой (Түркия), док. доц. Й.Иешыл (Түркия).

Türkistan/Türkistan
2021

ISSN 1727-060X (Print)
ISSN 2664-3162 (Online)

АХМЕТ ЯСАУИ
УНИВЕРСИТЕТИ

ТЮРКОЛОГИЯ TURCOLOGY

№4 (108), 2021

Октябрь-ноябрь-декабрь / October-November-December

Журнал зарегистрирован Комитетом связи, информатизации и информации
Министерства по инвестициям и развитию РК свидетельство о постановке на учет
периодического печатного издания и информационного агентства
№ 5597-Ж 18. II. 2005 г. Международный рецензируемый журнал.

Индексы: ROOTINDEXING, Akademic Resource Index ResearchBib, Directory of
Research Journal Indexing, ASOS

The journal is registered in the periodical and news agency of the Information and
Communication Committee of the Ministry of Investment and Development of the RK
with No:5597-Zh 18.II.2005 Is an international peer-reviewed journal.
Scanned indexes: ROOTINDEXING, Akademic Resource Index ResearchBib, Directory
of Research Journal Indexing, ASOS

Bu Sayının Hakemleri

Doç. Dr. J. Abdygapparova (Kazakistan), Dr. F. Saulembek (Kazakistan), Dr. A. Zöhre (Kazakistan),
Doç. Dr. Ekrem Ayan (Türkiye), Dr. B. Berhem Acar (Türkiye), PhD M. İsayev (Kazakistan), Doç. Dr. S. Yıldırım
(Türkiye), PhD E. Alashbayev (Kazakistan), Doç. Dr. J. İsaeva (Kazakistan), PhD M. Yorulmaz Kahve
(Kazakistan), Dr. H. Yıldız (Türkiye), Dr. A. Öztürk (Kazakistan), Dr. K. Semiz (Kazakistan), Doç. Dr. O. Kabadayı
(Türkiye), Dr. Y. Özkaya (Türkiye), PhD N. Junayeva (Kazakistan), Prof. Dr. H. Tursun, Doç. Dr. Ö. Aksoy
(Türkiye), Doç. Dr. Y. Yeşil (Türkiye).

Туркестан/Turkestan
2021

ҚҰРЫЛТАЙШЫ
Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті

БАС РЕДАКТОР

доктор, профессор Булент Байрам

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ

PhD Сенбек Утебеков

ЖАУАПТЫ ХАТШЫ

Жұпар Танауова

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ

Томар Женгиз	–	док., проф. (Ахмет Ясауи университеті, Түркістан)
Демир Нуреттин	–	док., проф. (Хажеттепе университеті, Анкара)
Дилек Ибрахим	–	док., проф. (Анкара Қажы Байрам Вели университеті, Анкара)
Кынажы Жемиле	–	доц., док. (Анкара Қажы Байрам Вели университеті, Анкара)
Гүл Булент	–	проф., док. (Ескишехир Османгази университеті, Ескишехир)
Қошанова Нағима	–	ф.ғ.к., доц. (Ахмет Ясауи университеті, Түркістан)
Әуелбеков Ержан	–	п.ғ.к., доц. (Ахмет Ясауи университеті, Түркістан)

РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС

Девели Хаяти	–	док., проф. (Стамбул университеті, Стамбул)
Челик Юксел	–	док., проф. (Ахмет Ясауи университеті, Түркістан)
Садыков Ташполот	–	ф.ғ.д., проф. (Бішкек гуманитарлық университеті, Бішкек)
Бутанаев Виктор	–	т.ғ.д., проф. (Хакасия мем. университеті, Абакан)
Егоров Николай	–	ф.ғ.д., проф. (Тіл білімі институты, Чебоксары)
Ергөбек Құлбек	–	ф.ғ.д., проф. (Ахмет Ясауи университеті, Түркістан)
Идельбаев Мирас	–	ф.ғ.д., проф. (Башқұрт мемлекеттік университеті, Уфа)
Миннегулов Хатип	–	ф.ғ.д., проф. (Казан федеральді университеті, Казан)
Муминов Әшірбек	–	т.ғ.д., проф. (Еуразия Ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан)
Жураев Маматкул	–	ф.ғ.д., проф. (Тіл және әдебиет институты, Ташкент)
Сейхан Гүлшен	–	док., проф. (Мармара университеті, Стамбул)
Кенжетаев Досай	–	филос.ғ.д., проф. (Ахмет Ясауи университеті, Түркістан)
Тұрсұн Хазіретәлі	–	т.ғ.д., проф. (Ахмет Ясауи университеті, Түркістан)
Пилтен Пусат	–	док., доц. (Ахмет Ясауи университеті, Түркістан)
Әбжет Бакыт	–	ф.ғ.к., доц. (Ахмет Ясауи университеті, Түркістан)
Жиенбаев Ерлан	–	PhD (Ахмет Ясауи университеті, Түркістан)
Құдасов Сейсенбай	–	(Silk Way Халықаралық университеті, Шымкент)

SAHİBİ
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

EDİTÖR
Prof. Dr. Bülent Bayram

EDİTÖR YARDIMCISI
PhD Senbek Utebekov

SEKRETER
Jupar Tanauova

DANIŞMA KURULU

Cengiz Tomar	– Prof. Dr. (Ahmet Yesevi Üniversitesi, Türkistan)
Nurettin Demir	– Prof. Dr. (Hacettepe Üniversitesi, Ankara)
İbrahim Dilek	– Prof. Dr. (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Ankara)
Cemile Kınacı	– Doç. Dr. (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Ankara)
Bülent Gül	– Prof. Dr. (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir)
Nagima Koşanova	– Doç. Dr. (Ahmet Yesevi Üniversitesi, Türkistan)
Erjan Auelbekov	– Doç. Dr. (Ahmet Yesevi Üniversitesi, Türkistan)

YAYIN KURULU

Hayati Develi	– Prof. Dr. (İstanbul Üniversitesi, İstanbul)
Yüksel Çelik	– Prof. Dr. (Ahmet Yesevi Üniversitesi, Türkistan)
Taşpolot Sadıkov	– Prof. Dr. (Bişkek Sosyal Bilimler Üniversitesi, Bişkek)
Viktor Butanayev	– Prof. Dr. (Hakas Devlet Üniversitesi, Abakan)
Nikolay Egorov	– Prof. Dr. (Dilbilimi Enstitüsü, Çeboksarı)
Kulbek Ergöbek	– Prof. Dr. (Ahmet Yesevi Üniversitesi, Türkistan)
Miras İdelbayev	– Prof. Dr. (Başkurt Devlet Üniversitesi, Ufa)
Hatip Minnegulov	– Prof. Dr. (Kazan Federal Üniversitesi, Kazan)
Aşirbek Muminov	– Prof. Dr. (Avrasya Milli Üniversitesi, Nur-Sultan)
Mamatkul Jurayev	– Prof. Dr. (Dil ve Edebiyat Enstitüsü, Taşkent)
Gülşen Seyhan	– Prof. Dr. (Marmara Üniversitesi, İstanbul)
Dosay Kenjetayev	– Prof. Dr. (Ahmet Yesevi Üniversitesi, Türkistan)
Hazretali Tursun	– Prof. Dr. (Ahmet Yesevi Üniversitesi, Türkistan)
Pusat Pilten	– Doç. Dr. (Ahmet Yesevi Üniversitesi, Türkistan)
Bakit Abjet	– Doç. Dr. (Ahmet Yesevi Üniversitesi, Türkistan)
Yerlan Zhienbayev	– Dr. (Ahmet Yesevi Üniversitesi, Türkistan)
Seysenbay Kudasov	– (Silk Way Uluslararası Üniversitesi, Çimkent)

OWNER
Khoja Akhmet Yassawi International Kazakh-Turkish University

EDITOR-IN-CHIEF
Prof. Bülent Bayram

ASSOCIATE EDITOR
PhD Senbek Utebekov

EXECUTIVE SECRETARY
Zhupar Tanauova

ADVISORY BOARD

Cengiz Tomar	– Prof. Dr. (Akhmet Yassawi University, Turkestan)
Nurettin Demir	– Prof. Dr. (Hacettepe University, Ankara)
İbrahim Dilek	– Prof. Dr. (Ankara Hacı Bayram Veli University, Ankara)
Cemile Kınacı	– Doç. Dr. (Ankara Hacı Bayram Veli University, Ankara)
Bülent Gül	– Prof. Dr. (Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir.)
Nagima Koshanova	– Assoc. prof. (Akhmet Yassawi University, Turkestan)
Erzhan Auelbekov	– Assoc. prof. (Akhmet Yassawi University, Turkestan)

EDITORIAL BOARD

Hayati Develi	– Prof. (İstanbul University, İstanbul)
Yüksel Çelik	– Prof. (Akhmet Yassawi University, Turkestan)
Tashpolot Sadykov	– Prof. (Bishkek Humanitarian University, Bishkek)
Viktor Butanayev	– Prof. (Khakassia State University, Abakan)
Nikolay Egorov	– Prof. (Institute of Linguistics, Cheboksary)
Kulbek Ergobek	– Prof. (Akhmet Yassawi University, Turkestan)
Miras Idelbayev	– Prof. (Bashkir State University, Ufa)
Hatip Minnegulov	– Prof. (Kazan Federal University, Kazan)
Ashirbek Muminov	– Prof. (Eurasia National University, Nur-Sultan)
Mamatkul Zhurayev	– Prof. (Institute of Language and Literature, Tashkent)
Gülşen Seyhan	– Prof. (Marmara University, İstanbul)
Dosay Kenzhetayev	– Prof. (Akhmet Yassawi University, Turkestan)
Hazretali Tursun	– Prof. (Akhmet Yassawi University, Turkestan)
Pusat Pilten	– Assoc. Prof. (Akhmet Yassawi University, Turkestan)
Bakyt Abzhet	– Assoc. Prof. (Akhmet Yassawi University, Turkestan)
Yerlan Zhienbayev	– Dr. (Akhmet Yassawi University, Turkestan)
Seysenbay Kudasov	– (Silk Way International University, Shymkent)

УЧРЕДИТЕЛЬ

Международный казахско-турецкий университет им. Х.А. Ясави

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

доктор, профессор Булент Байрам

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

PhD Сенбек Утебеков

ОТВЕТСТВЕННЫЙ СЕКРЕТАРЬ

Жупар Танауова

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Женгиз Томар	–	док., проф. (Университет Ахмеда Ясави, Туркестан)
Демир Нуреттин	–	док., проф. (Университет Хажеттепе, Анкара)
Дилек Ибрахим	–	док., проф. (Университет Анкара Қажы Байрам Вели, Анкара)
Кынажы Жемиле	–	доц., док. (Университет Анкара Кажы Байрам Вели, Анкара)
Гүл Булент	–	проф. док. (Эскишехирский университет Османгази, Эскишехир)
Нагима Кошанова	–	к.ф.н., доц. (Университет Ахмеда Ясави, Туркестан)
Ержан Ауелбеков	–	к.п.н., доц. (Университет Ахмеда Ясави, Туркестан)

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Хаяти Девели	–	док., проф. (Стамбульский университет, Стамбул)
Юксел Челик	–	док., проф. (Университет Ахмеда Ясави, Туркестан)
Ташполот Садыков	–	д.ф.н., проф. (Бишкекский гуманитарный университет, Бишкек)
Виктор Бутанаев	–	д.и.н., проф. (Государственный университет Хакасии, Абакан)
Николай Егоров	–	д.ф.н., проф. (Институт языкознания, Чебоксары)
Кулбек Ергобек	–	д.ф.н., проф. (Университет Ахмеда Ясави, Туркестан)
Мирас Идельбаев	–	д.ф.н., проф. (Башкирский государственный университет, Уфа)
Хатип Миннегулов	–	д.ф.н., проф. (Казанский федеральный университет, Казань)
Аширбек Муминов	–	д.и.н., проф. (Евразийский национальный университет, Нур-Султан)
Маматкул Жураев	–	д.ф.н., проф. (Институт языка и литературы, Ташкент)
Гулшен Сейхан	–	док., проф. (Университет Мармара, Стамбул)
Досай Кенжетаев	–	д.филос.н., проф. (Университет Ахмеда Ясави, Туркестан)
Хазретали Турсун	–	д.и.н. (Университет Ахмеда Ясави, Туркестан)
Пусат Пилтен	–	док., доц. (Университет Ахмеда Ясави, Туркестан)
Бакыт Абжет	–	к.ф.н., доц. (Университет Ахмеда Ясави, Туркестан)
Ерлан Жиенбаев	–	PhD (Университет Ахмеда Ясави, Туркестан)
Сейсенбай Кудасов	–	(Международный университет Silk Way, Шымкент)

Редактордан

Құрметті оқырман!

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті Түркология ғылыми-зерттеу институтынан шығатын «Түркология» журналының 2021 жылғы №4(108) санын назарларыңызға ұсынып отырмыз. Мерзімді басылымның бұл санына Түркия, Қазақстан және Өзбекстаннан тіл, әдебиет, фольклор саласында жазылған тоғыз мақала енді. Журналымыздың бұл санынан да түркі әлемінің әр қиырындағы ғалымдарының маңызды мақалаларын оқи аласыздар.

Әлемдік деңгейдегі Түркология зерттеу орталықтарының біріне айналуды көздейтін Университетіміз бен Институтымыздың мақсаты мен миссиясына сай бағындырар белестері көп. Түркістанда шығатын «Түркология» журналына бар қажыр-қайратымызды арнап, жоғарыдағы мақсаттарға сәйкес журнал сапасын арттыруға күш салудамыз.

2022 жылға жоспарланған мақсаттар жолында жасалған нақты қадамдар 2021 жылдың соңында-ақ оң өзгерістерге қол жеткізді. «Түркология» журналы келесі жылғы алғашқы санынан бастап DergiPark жүйесі арқылы өз басылымын жарияламақ. Осыған орай, авторлардың, оқырмандардың және сарапшылардың баршасын DergiPark жүйесіне мүше болуға шақырамыз. Біздің ойымызша, жаңа жүйе ұсынатын мүмкіндіктер мен журнал жариялаудың халықаралық стандартын меңгеру процесін Сіздермен оңай өткереміз деген сенімдеміз. Осы тұрғыда процестің басынан аяғына дейін басы-қасында жүрген Университет басшылығына алғыс білдіреміз.

Журналымыздың 108-санын шығаруға атсалысқан барлық сарапшыларға, авторларға және қызметкерлерге ризашылық танытып, басылымның келесі 109-саны жаңа ғылыми деректер мен маңызды мақалаларға толығып, жаңалықтарымызды Сіздермен бөлісеміз деп есептейміз.

Док., проф. Бүлент Байрам
Редактор

Editörden

Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkoloji Araştırma Enstitüsü üniversitemizin en uzun soluklu süreli yayınlarından biri olan Türkoloji Dergisinin 108. sayısı ile karşınızdayız. 2021 yılının son sayısında Türkiye, Kazakistan ve Özbekistan'dan dil, edebiyat, folklor, edebiyat alanlarında kaleme alınmış dokuz makaleyi ilgililerin dikkatine sunmaktayız. Dergimiz bu sayısında da konu ve Türk dünyasının farklı ülkelerinden yazar çeşitliliği ile misyonuna uygun bir sayıyı yayımlamaktadır. Bu çeşitliliği korumakla birlikte Türkoloji çalışmalarının merkezlerinden biri olma iddiasında olan üniversitemizin ve enstitümüzün hedef ve misyonlarına uygun olarak yapılacak çok fazla işin bizi beklediğinin de farkındayız. Bütün gayretimiz ve amacımız Türkistan şehrinde yayımlanmakta olan dergimizin kalitesini bu hedefler doğrultusunda daha yukarı çekmektir.

2022 yılına dair hedef ve beklentilerimizin gerçekleşmesi adına olumlu gelişmeler de 2021 yılı sonunda ortaya çıkmıştır. Türkoloji Dergisi gelecek yılın sayısından itibaren DergiPark sistemi üzerinden yayın hayatına devam edecektir. Bu bakımdan bütün yazar, okuyucu ve hakemlerimizi de DergiPark sistemine üye olmaya davet ediyoruz. Yeni sistemin sağlamış olduğu imkanlarla uluslararası dergi yayıncılığı standartlarına uyum sürecini de daha kolay atlatacağımızı düşünmekteyiz. Bu çerçevede bu sürecin başlamasına ve sonuçlandırılmasında katkıda bulunan yöneticilerimize teşekkürü bir borç biliriz.

Dergimizin sizlerle buluşturdığımız 108. sayısına katkıda bulunan başta yazar, hakem katkıda bulunan herkese de tekrar tekrar teşekkür eder, 109 sayıda buluşmak üzere saygılarımızı sunarız...

Prof. Dr. Bülent Bayram
Editör